

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LIII.

V Ljubljani, 4. majnika 1900.

List 18.

Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj.

V.

Šentjurij.

(Dalje.)

Podružnice.

9. Voglje.

Jugo-vzhodno od Šentjurija, prav na skrajni meji župnije, sameva med poljem in gozdi vas Voglje. Pridni kmetovalci bivajo na tej prostrani ravnini, služeč si v trudu in potu vsakdanjega kruha. Sredi vasi, takoj poleg cerkve sv. **Simona in Jude**, stoji velika luža, podobna ob deževnem vremenu malemu jezeru. Poletne večere se glasi iz nje mnogoštevilni žabji rod, ki naznanja z veselim regljanjem, da se počuti tu prav dobro. Voda se namreč nikoli popolno ne posuši; zato so imele tukaj ribnjak velesalske dominikanke.

Sv. Simon in Juda sta bila apostola ter spričala evangelij s svojo smrtjo. (Glej Spodnji Brnik stran 30). Trupli so prenesli iz Babilona v Rim, kjer počivata v levi ladiji vatikanske bazilike, nasproti kripti sv. Petra. Oltar, pod katerim so shranjeni njuni ostanki, imenujejo oltar sv. Simona in Jude. Tu so položili k večnemu počitku glasbenega velikana, nesmrtnega Palestrino († 2. febr. 1594).

Ko je bila dozidana župnijska cerkev v Šentjuriju (1747), začeli so graditi Vogljanci domačo hišo božjo in jo dovršili leta 1750, kakor govori številka nad stranskimi vratmi. O priliki posvečevanja župnijske cerkve je posvetil goriški kneznadškof Karol Mihael grof Attems tudi vogljansko 9. avgusta 1761. Takrat je namreč šentjurska župnija pripadala še goriški nadškofiji. Sedanji veliki oltar je bil nov 1842,

oltarja v ladiji sta iz leta 1844, posvečena rožinvenški Materi božji na listni, sv. Primu in Felicijanu na evangelijski strani. Vse tri je prenovil s prižnico vred za 440 gld. poljanski kipar Valentin Šubic (1887). — Soseska ima lastnega duhovnika, da opravlja službo ter previduje bolnike doma in v bližnjem Voklem. Že 1783 so s prostovoljnimi doneski ustanovili duhovnijo, da bi imeli vsaj kakega penzionista za dušnega pastirja. Ko pa je volil Matija Pirec (rojen v Hrastju 1746) v svoji oporoki leta 1817 tri tisoč gld. kapitala duhovniku v poboljšek, tedaj je bil beneficij zadostno oskrbljen in s časom so ga izboljšali še drugi dobrotniki. Prvi beneficij Matija Pirec je bival tu od 1808 do 1818. Sledili so mu: Andrej Levec (1821—1826), Anton Jamnik (1830—1838), Jurij Godec (1838—1842), Anton Zarnik (1842—1860), Fran Božič (1861—1864), Fran Arhar (1864—1883), Mihael Kotnik od 1884 do sedaj. Velikonočni potres, 14. aprila 1895, je hudo poškodoval cerkev in beneficijatovo hišo, da so morali obe poslopji zavarovati z močnimi vezmi.

Zvonovi imajo 113:97:76 cm v premeru, vglasi v mol-trizvoku fis—a—cis = 1, 3, 5 (kakor v Kokri).

Veliki iz livarne Ant. Samassove 1827. Križ, Marija z Jezusom v naročju, Sv. Simon in Juda. Teža 1230 funtov, dober glas.

Srednji tehta 500 kg. Križ, Marijino vnebovzetje, sv. Marko z levom. Zvonar Albert Samassa 1884.

Mali s podobami: Križ, Marija s sklenjenima rokama, sv. Leonard z verigo. Vili Vincencij Samassa 1804, teža 393 funtov.

Stari ljudje pripovedujejo, da je visel nekda v vogljanskem gozd »Županji frajki« na debelem hrastu zvon, s katerim so klicali okužene bolnike k jedi.

Razgrajala je nalezljiva bolezen (gobe?), in kdor jo je dobil, moral je iti v gozde ter ločen od ljudi ostati tam tako dolgo, da je ali ozdravel ali umrl. Vogljanci so nosili tem revežem vsak dan hrano in je z zvonom klicali skupaj. Mrličje so kar ondi pokopávali v „Bolkovem brezju“. Beneficijant Anton Zarnik (1842—1860) je dal kopati na več krajih, da bi zasledil grobe, toda brez uspeha. Hrast, na katerem je visel zvon, so posekali in iz desek naredili stopnice na kor v cerkvi. Vsaka bajka, kakor tudi ta, nam riše nejasne dogodke, radi katerih se vrivajo razni dvomi. Čudna bolezen v naših krajih, da okuženci lahko krog hodijo in se potikajo brez pravega stanovanja ter brez postrežbe po samotah, zavrženi iz človeške družbe i dr. Vendar utegne pa imeti pripovedka poleg lepih celo gniljivih izmišljij gotovo tudi nekaj dobrega jedra v sebi.

10. Voklo.

Ob razpotju, kjer se odcepi ena cesta proti severu v Šentjurij, druga pa pelje na zapadno stran v Kranj, stoji cerkev **sv. Jerneja** v Voklem (Vokli). Njeno pročelje gleda naravnost po širokih ulicah doli, koder so razvrščena na obeh krajih vaška poslopja. Ime „Voklo“ razlagajo iz besede „lokev“ staroslovenska „lonka“, kar pomenja lužo ali mlako, kakoršnih je dosti v tej okolici. Na ta način razumevamo tudi nemški izraz „Hülben“, kajti hülwe ali hülbe zaznamuje prav isto, kar slovenska beseda „lokev“.

Spominj sv. apostola Jerneja obhajamo 24. avgusta. Evangelij je oznanjeval v Indiji in Armeniji. Legenda poroča, da so živemu odrli kožo s telesa in mu slednjič odsekali glavo. Ostanke so prenesli v Rim, kjer je krog leta 1000 mladi nemški cesar Oton III. postavil cerkev na otoku reke Tibere svetniku v čast. Dve vrsti mogočnih stebrov jo delite v tri ladije. Pod glavnim oltarjem se hranijo v krasni rakvi iz porfirja apostolove koščice.

Kakor navadno vse stare cerkve, imela je tudi vokuljanska svetišče obrnjeno proti solnčnemu izhodu. Š to lego so izražali naši predniki spoštovanje do jutrove dežele, kjer se je izvršilo odrešenje sveta. Vsak duhovnik, beroč sv. mašo pri velikem oltarju, je zrl proti gori Kalvariji, na kateri je opravil naš Gospod krvavo daritev na sv. križu. Dandanes pri zidanju novih cerkvá ne vpoštevamo več te idejalne misli, temveč zidamo tako, kakor zahtevajo praktične potrebe. Tudi Vokuljani, oziroma šentjurijski kapelan Ivan Koprivnikar, so obrnili svetišče nove cerkve na zapadno stran, da je dohod naravnost iz vasi in se lepše vidi cerkveno pročelje. Koprivnikar († kot dekan na Vrhniki 23. jan. 1893) je imel posebne zmožnosti za stavbarstvo. To pričuje tudi ta stavba, za katero je sam naredil načrt, vodil vse delo in je dokončal leta 1862. Prostorna zgradba bi zadostovala za marsikatero župnijsko cerkev. Veliki oltar je okusno

izdelal Štefan Šubic iz Poljan (1878). Podobo sv. Jerneja je začel slikati Šubicev sin Jurij, toda odriniti mora k vojakom in dovrši jo njegov brat Ivan. Na evangeljski strani oltar Matere božje, na listni sv. Martina, oba naredil za 730 gld. Valentin Šubic (1885).

Stolp stoji nad korom. Zvonovi so stari; veliki in srednji iz 18., mali iz 17. stoletja. Premer znaša 123:99:77 cm, glasovi e—g—h = 1, 3, 5. Temu podobno zvonjenje imajo na Prebačevem, seveda je v Voklem toliko močnejše, ali po ljudskem izrazu „huj“, kolikor večji so zvonovi.

Veliki je Ivan Jakob Samassov zvon iz leta 1793. Križ, sv. Trojica, Marija s krono na glavi in z žezlom v roki. Teže nima označene, ker so jo začeli zaznamovati šele v začetku 19. veka z vdolbljenimi številkami pod zvonovo krono. Po vzorcu za tehtanje zvonov*) bi znesla krog 20 stotov ($\pi T = P^{1/3} \times 0.019$). Domačini jo cenijo na 18 stotov. Zvon pripeljejo leta 1793 iz Ljubljane in ljudstvo vre iz vseh vasi skupaj, kajti tako velik se je težko dobil v takratnem času, ne pri župnijskih cerkvah, še manj pri podružnicah. Ko ga privzdignejo od tal, udari radovednež s sekirnim ušesom nanj, da bi čimprej zapel. Poškodoval ga sicer ni, toda glas ljudem ni posebno všeč. Drugače pa je, ko ga potegnejo v stolp in mu pripnejo kembelj. Tu se oglasi tako lepo, da so ljudje zajokali (!) samega veselja. Šenčurijanom se ni dobro zdelo, da ima podružnica večji zvon kakor župna cerkev. Zato naročijo kmalu potem v Celju dokaj težji veliki zvon, ki začne peti leta 1788 še vse lepše kot vokuljanski. Tako so tudi drugje vsled samega takozvanega tekmovanja naročali vedno težje zvonove. — Národni ponos!

Srednji je iz zvonarne Gašparja Franchi, vlit v Ljubljani 1720 Marija s sklenjenima rokama, sv. Jernej z nožem, sv. Martin na konju in revež poleg njega. Škof s palico in mitro. Napis ob zgornjem robu: **✠ A FULGURE ET TEMPESTATE ET AB OMNI MALO LIBERA NOS DOMINE.** (Treska, hudega vremena in vsake nesreče reši nas Gošpod).

Tudi mali je Franchijev zvon iz leta 1694. Odrešenik s kroglo v roki, Marija z Jezusom v naročju, sv. Jernej z nožem, sv. Jakob s popotno palico. Ob spodnjem robu beremo: **FUGITE PARTES ADVERSE, VICI LEO DE TRIBU JUDA, RADIX DAVID ALLELUIA.** (Bežite sovražne moči, zmagal je lev iz Judovega rodu, korenina Davidova aleluja).

V vsej župniji: 11 cerkvá in 32 zvonov.

Župnik Josip Lavtižar.

(Dalje prihodnjič.)

„Ave Marija“ in mlinsko kolo.

Žalibog, da se čestokrat v marsikaterej družini opušča prelepa navada molitve angeljevega češčenja. — Naj Vam bode sledeča dogodba v pouk, da se zopet ta lepa molitev pri vas udomači. Na robu mlinskega jarka sta sedela igrajoč

*) Glej: »Zgodovina župnij in zvonovi v dekaniji Radoljica«; stran 9.

se dva otročiča. Neopažena sta se pri večernem mraku izplazila iz hiše, da bi se razveseljevala med cvetkami, ki so cvetele okrog jarka. Naenkrat se zvrne komaj triletni deček in pade v jarek. Mlinarski učenec skoči hitro v vodo, da bi rešil otroka. A brezuspešno. Urno deroča voda je gnala namreč dečka z neizrečeno hitrostjo k mlinškemu kolesu. Še eden trenotek in ubogi otročiček bi bil zdrobljen pod kolesom. — Zdajci je začelo zvoniti „Angelj Gospodov“. Mlinar ustavi kolo, da bi zamogel v miru zbran moliti „Angeljevo česčenje“. Taka je bila vsak dan njegova navada. Ta isti trenotek pa potegne mlinarski učenec ob zastalem kolesu dete iz vode. Le Marijinemu počesčevanju z „Ave Marijo“ se je mlinar zahvaljeval, da mu je smrti rešen bil lastni otrok. — Še z večjo pobožnostjo je v naprej ustavljal ob angeljevem česčenju mlinško kolo.

*Gospica M. R.**

Kake družbene znake nosijo družbeniki in družbenice v Mošnjah?

a) Možje-družbeniki nosijo na levih prsih pripeto svilnato pentljo sinje barve z zlatimi franžami. Pentlja nosi okroglo svetinjo, ki je iste velikosti kakor vojaške svetinje. Na eni strani svetinje je podoba Marije vedne pomoči; na drugi strani pestuje deviški ženin sv. Jožef nebeško dete, gledajoč v njegovo božje srce. Zgoraj krog Marijine podobe je besedilo: „Marija ne zapusti svojega otroka!“ Pod podobo sta besedi: „Marijina družba.“ Podobo sv. Jožefa pa obdaja naslov: „Sv. Jožef, varuh Marijin in Marijinih.“

b) Mladenci, ki so v Marijini družbi imajo pentlje rožine barve; v drugem so te enake moškim pentljam. Svetinje se ločijo od moških v tem, da imajo druge podobe in različna besedila. Na eni strani svetinjini je upodobljena glavna družbena zavetnica Marija z obdajajočim jo klicem: „Mati dobrega sveta, prosi za nas!“ Drugo stran krasí umetni relief sv. evangelista Janeza in pa napis: „Sv. Janez Evangelist, vzor otrokom Marijinim.“

c) Žene družbenice nosijo krog vratu obešene na modrih trakih podolgaste, v ost izhajajoče svetinje. Krog podobe glavne družbene zavetnice, ki je žalostna Mati božja, je zapisan vzklik: „Kje je bolečina kakor bolečina moja!“ Podobo druge zaščitnice, sv. Ane, obdaja prosilni vzdih: „Sv. mati Ana, prosi za nas!“

č) Družbeni znak samskim Marijinim hčeram je 1 m dolgi in 3 cm široki beli trak

iz čiste svile. Na njem visi svetinja posvečena brezmadežni nebeški Materi in vzornemu družbeniku sv. Alojziju. Podobi obeh družbenih varuhov sta obrobljeni z besedili: „Mati brezmadežna, prosi za nas!“ in „Sv. Alojzij, dobri otrok Marijin, prosi za nas!“

To so zunanji, praznični znaki mošenjskih družb, kateri se nosijo le, če nastopajo družbe ob izrednih prilikah celoskupno. Odlikovanci in odlikovanke v družbah (izvoljeni predstojniki in predstojnice) nosijo ob enakih prilikah mesto belih aluminijastih svetinj enakovrstne pozlačene svetinje. Vedno pa nosijo udje vseh družeb pod obleko „čudodelne“ svetinje Marijine.

Družbenik.

Papeža Leona XIII. življenje in delovanje.

(Konec.)

VII

G. Papeža Leona XIII. hišni in dnevni red.

Opisali smo Leonova mlada leta, njegovo poslaništvo v Bruselju, njegovo škofovsko pastirovanje v Perugiji, nadalje vladanje sv. cerkve, njegovo skrb in zanimanje za vede in delalske kroge. Kdor je videl kdaj Leona, ne gine mu več iz pred oči. Ljubzen, s katero so mu verniki udani, in spoštovanje, koje mu skazujejo drugoverci, je Leonu najvišje zemeljsko plačilo za ves njegov trud in veliko delanost človeštvu v blagor. Poglejmo si še njegovo domače življenje. V Vatikanu je baje 1100 soban. Državne in vsprejemne dvorane so v 3. nadstropji. Njegovo zasobno stanovanje pa je v 4. nadstropji, kamor vodijo stopnjice-obrnjenke. Ondi bere, piše, moli, obeduje, spi, ondi je tudi zasobna kapela. Tu so štiri sobe, precej velike, pa bolj nizke, s priprosto opravo. Tu vsprejema svojega zasebnega tajnika, ki vsak dan po več ur dela z njim, poleg pa tje prihaja komorni sluga, ki streže Leonu tudi pri sv. maši.

Spodnje sobane v III. nadstropji so tako-le razvrstene. Najprva je sobana prednica. Tu straži švicarska garda; tik nje je manjša sobana, kjer bivajo „parafinerji“, ki nosijo stolni sedež ali nosilnico „Sedia gestatoria“. Ti imajo lepo nošo, slikovito po španskem kroju, oblečeni so v rdeči svili, v kratkih hlačah i v nogovicah iste barve, na črevljih z zaponkami. V dveh bližnjih sobanah imajo svoje postojanke žandarmi in palačina straža, ki nastopajo ob sprejemih. Žandarji nosijo medvedove kučme in bele jerhaste hlače. Od tod se pride v dvorano „degli arazzi“, tako zvana radi tkanih preprog, s katerimi so preprežene stene. Tu sv. Oče vsprejema manjštevne romarje v splošni avdijenci, in tu je tudi čakalnica za one, ki smejo papeževi maši prisostovati. Tik te dvorane je mala soba, (antichambre), koji so stene preprežene z rudečimi tapetami. V tej sobi stražijo pri posebnih slovesnostih papeževi gardisti. Vsi ti so višji rimski plemiči. Tu zraven je večja javna kapela, kjer papež ob nedeljah in praznikih mašuje ter obhaja posebno si priporočene ljudi. Tik

*) Povest je spodbudna; prosimo Vas še kaj podobnega.

nje je prestolna dvorana. Stene so tudi z rdečimi damastnimi preprogami preprežene; po tleh je po zimi pogrnjena tu krasno tkana preproga, ki jo je španski velikaš Leonu XIII daroval k zlati maši. V ozadju se na nizkem predstavku dviguje papežev prestol, ki je umetno izrezljan in bogato pozlačen in okinčan z baldahinom rdečega žameta ter vvezenim papeževim grbom. Na nasprotni strani ste dve z belo svilnatimi zastori pokriti okni, med njima se na krasni konzoli dviguje lep križ slonove kosti. Na stenah v vseh sobah vise dragocene svete podohe.

Tik te prestolne dvorane je predsoba k pravim sobam papeževim. Tu je papež vsprejel pokojnega prestolonaslednika in poznejšega nemškega cesarja Friderika, itako sedanjega nemškega cesarja Viljema II, katerega je potem peljal v sosedno sobo, kjer se tajne avdijence dovoljujejo. Dočim so poprej omenjene sobe le nekake knežnje priprostosti, je pa ta soba za privatna zaslišanja bogato opremljena. Tu visi na steni, vratam nasproti, podoba sv. Očeta v telesni velikosti, delo belgijskega slikarja. Tri sledeče sobe so: sobica bralnica, obednica in spalnica. Tik nje pa je zasebna knjižnica, velika dvorana. V zadnji so ob stenah knjižne omare. Na podstavkih so tu iz mramorja izklesane prsne sohe zadnjih papežev. V tej dvorani vsprejema papež svoj imendan, sv. Johima, kardinale in prelate. Med take pogovore se zglašijo s svojim žvrgoljenjem tič-i, ki bivajo za zastorom v velikem tičnjaku. Časi kak kanarček glasno zaupije, k čemur se papež smehlja. Poseben prijatelj je namreč temu nedolžnemu stvarstvu: ticam-pevkam. Po obedu kaj rad stopi do ptičkov, ki ga dobro poznajo ter zaupljivo k njemu prilete. Saj jim pa tudi vselej donese sladkorja ali pa namiznih ostankov. Brezdvombeno hodi ob takem dejanju sv. Očetu v misel sv. Frančišek Seraf, ki je bil temu ljubkemu živalstvu velik prijatelj. Vse te zdaj omenjene sobane (razun obednice) tvorijo papeževo državno stanovanje, kakoršno pristojna papežu kakor kralju in poglavarju 250 milijonov zvesto mu udanih podanikov, pobožnih katoličanov. Glede Leonovega življenja omeniti je, da ga njegov komorni sluga vsako jutro zbudi ob 6. uri. Ob sedmi uri mašuje v svoji zasebni kapeli, ki je tik njegove spalnice streže mu le njegov komorni sluga. Ob nedeljah in praznikih pa čisto opravi sv. mašo v spodnji kapeli, kjer se morejo odlične osebe sv. maše udeležiti ter tudi iz njegove roke prejeti sv. obhajilo. Tu mu streže eden njegovih kapelanov, ki pa potem tudi mašuje. Na klečalu ob evangelijski strani papež tej maši prisostuje. Po tej maši postavijo med vrata stol, na katerem sedé papež vsprejema iz sosedne prednje dvorane sem prihajajoče vernike, ki predenj pokleknejo in mu razložijo svoje prošnje ter prejmejo njegov blagoslov. Za zajutrek povzame papež skledico kave in malo okroglo žemljo. Okrog polu devete ure vstopi zasobni tajnik, ki ima svojo pisarno tik papeževe pisarne, ter izroči došla pisma. Potem poroča, kako je izvršil prejšnji dan si dana naročila. Iz mej teh listin, ki dohajajo s celega sveta na papežev naslov, izročijo se nekatere državnemu tajništvu, druge propagandi in raznim drugim kongregacijam. — Prošnje za podporo dobi papežev miloščnikar. Vsa ta pisma že poprej tajnik odpre in papežu izroči le ona, ki so nanj naslovljena. Druga se pošljejo kardinalu-prefektu tiste kongregacije, kamor sodi v pismu označena

zadeva. Tam se potem ta stvar pretresuje, razmotriva in določi, ter koncema sv. Očetu predloži v potrjenje in določitev. Tu omenjamo, da je tajnik duša, skoraj bi rekli factotum vsakemu uradu; kakošno imenitno službo ima pa še le papežev tajnik: kajti skozi njegove roke gredo najvažnejše zadeve sv. cerkve. Kako učen, verodostojen, molčeč in pred vsim značajan mora pač mož biti, kateremu papež poveri tako važno zaupniško odgovorno, vplivno in vzvišeno službo! Pa bodi dosti o tem. Okoli polu desete ure prihaja kardinal-državni tajnik, ki vsak dan, razun torka in petka, poroča o cerkveno pravnih ali diplomatičnih zadevah za dva dneva. V torek sprejema namreč papež tajnika za izvanredne cerkvene zadeve, petek pa državnega predstojnika, državni tajnik pa diplomate. Avdijence kardinalov in teh dveh prelatov trajajo navadno jedno uro, pa tudi dalje, ako so posebno važne zadeve na vrsti.

Od 11. do 1. ure popoldne se pa po gotovem redu zaslišujejo prefekti raznih kongregacij, ki razne zadeve, prošnje, preporne reči predlagajo papežu v konečno rešitev. V Rimu se stekajo zadeve vsega sveta, in čisto so jako zamotana in težka vprašanja, katera papež določuje v najvišji instanci. Ne moremo si lahko misliti, kako različne reči tu na vrsto pridejo n. pr. misijoni med pagani, imenovanje novih škofov, notranje in unanje zadeve številnih možkih in ženskih redov, zakonske pravde, dispensa,*) vprašanja glede božje službe, pravde, ki jih je dognati pred duhovniškim sodiščem, veliki grehi, katerih odvezo si je papež sebi pridržal, razne pravice škofom in mašnikom, in na tisoče drugih iz cerkvenega življenja izvirajočih vprašanj; vse to se mora papežu predložiti, in vse to presojuje in konečno odločuje. Kakošna naloga je to, kako velika odgovornost! Ko so redna opravila izvršena, potem vsprejme papež v zasebnem zaslišanju tuje škofo, knežje ali pa druge svetne velikaše. Škofje ostajajo ondi po pol ura, ker se papež poučuje o vseh razmerah škofije. Papež ima velik spominj; torej je ob odnošaju raznih držav in o cerkvenih razmerah po vseh deželah prav dobro poučen. Prisvojil si je tekom let občen spregled, po katerem določa svoje ukrepe in zamene — Ob 2. uri papež obeduje in sicer vedno sam, dočim imajo svetni velikaši pri obedu prijetno in zabavno družbo. Jedi so priproste. Juha, prikuha s pečenko in sadje; zraven mali kozarec bordoškega vina in pozneje skledica kave. Mesto vina je po letu papež zaužil na svet zdravnikov kozarec bavarske pive, ki mu je

*) Zanimiv slučaj. Leta 1899 sta se hotela na Češkem v zakon vzeti neko dekle in mladenič. Starši so mladeniču branili, ker je bilo dekle na slabem glasu. Kaj se spomni dekle? Nekoč pride v župnišče z nekim drugim mladeničem k izpraševanju za oklice. Ta dva sta bila oklicana. Potem izjavita, da hoteta v drugi župi poročena biti. Župnik je dovolil ter napravil pooblastilno listino. In kaj stori potem navihana nevesta? Pripelje se res v drugo župo k poroki, pa ne z ženinom, s katerim je bila oklicana, ampak s prvo imenovanim mladeničem. Dotični župnik ne sluteč goljufije ta dva poroči. Goljufija pride na dan. Ta dva človeka so ločili. Pravda se začne. Lažiporočenca se zglasita pri škofijstvu, ki je pa razveljavilo poroko in zakon. Pravda je tekla v Rimu in tam so škofijsko sodbo potrdili. Zvižča in goljufija ni nič pomagala. Morda sta oba še danes zaprta. Kaj je vse dandanes! Kar se kedaj poštemu človeku še sanjalo ni, dandanes se zgodi. Dandanes je pač vse mogoče.

dobro teknila. Sv. oče od vsake jedi le malo užije „mangia come un uccellino — sné kakor en tiček“ rekel je nekdo. Pri obedu in potem si da čitati časopise in dopovedati kratek osnutek važnejših dogodeb. Potem počiva kak pol ure, skončuje brevir in zdaj pa zopet k delu. Krog 5 ure se mu prinese skledica močne kave. Potem vsprejme kardinale in prelate, ki o raznih rečeh poročajo, ali pa škofe, ki so došli v Rim in pa druge odlične ali tudi priproste osebe. Ob 8. uri se poda sv. oče v spodnjo kapelo, kjer s svojimi slušalniki moli sv. Rožni Venec in večerno molitev. Sv. Oče kleči na klečalu ob evangelijski strani, drugi klečijo v predsobi. Naprej moli eden kapelanov. Kapela ni razsvitljena, le večna luč siple svojo bliščobo nad sivolasega papeža in nad malo trumo, ki krog njega pred tabernakelnom kleči.

Vrnivši se v svojo sobo dela zopet s svojim tajnikom. Ob 10. uri je večerjo, potem sv. Oče ali moli ali dela (piše) do 11. ure. Takrat gredo služabniki iz predsobe počivat. Leon gre potem k počitku. Iz njegove spalnice je elektrika napeljana v sobo „parafrancierjev“, kjer spe tri sluge v posteljah, ki so po dnevu za mize. Ta dnevni red se glede na letne čase in vreme nekoliko spreminja. Ako je vreme ugodno in dopuščajo uradna opravila, potem gre papež za uro na vrt, in sicer po letu opoludne. Ker je od njegovih dvoran do vrta četrť ure daleč, daje se tja v nosilnici nesti. Pri vhodu na vrt ga čaka kočija z dvema črnima konjema, potem se pelja. Spremljata ga dva plemiča gardista na konjih; ko se pelje v gorenji del vrta, kjer je zrak čistejši, in se nahajajo sem ter tja naslonjači ali male hišice. Tu je omeniti, da je Rim jako nezdravo mesto, ondi razsajajo razne mrzlice, od severozahoda se vlačijo soperji pontinskega močvirja. Mrzlice so: malarija in milijarija. Ker papež ne more Vatikana zapustiti, zamore se samo na vrtu sprehajati. Zato so ta vrt jako lepo odličili in uredili. Tu vidiš hrast, ondi trtne brajde, drevorede, tam sopet je kurnjek, kjer so golobje, fazani in beli pavi; tam pa je mali zverinjak, kjer biva beli jelen, srne in inozemske ovce. Posebne ljubljenske papeževe so pa gazele. Par teh nežnih živalic je kardinal Lavigerie podaril papežu k zlati maši. Vsaka je imela za vratom srebrno tablico z napisom in prošnjo, naj bi one, ki so ušle levom v puščavi, našli pri levu (Leonu) v Rimu zavetje. Te živali so se zelo pomnožile. Bivajo v ograjenem prostoru, na sredi stoji palmovo drevo. Boječe so in plašne. Ko čutijo hojo ljudi, kar drve po vrtu. Kedar pa pride sv. Oče, ki ga poznajo po belem oblačilu in njegovem glasu, takrat pridejo zaupljivo blizo ter jedo mrvo iz njegovih rok.

* * *

Leon XIII. je srednje velikosti, medel in nekoliko sklonjen naprej. Barva mu je v obličju bela. Trdnega zdravja in nepremenjeno bistrega uma. Spominj mu je čudovit. Oko bistro, glas poln in zvoneč, obrazne poteze ostro označene, a plemenite in prikupljive. Dasi je Leon proti romarjem prijazen in uljuden — vendar je in nespremenjeno biva spoštovanje budeča knežja prikazen. A tudi vznevolji se Leon — takrat se njegove obrvi gubančijo, okrog ust se zarišejo ostre poteze, zapovedujoč pogled govori iz oči. Jezik mu je markiran in umerjen, lasten mu

je neki poseben znak, ki se, če si ga čul, ne pozabi. Vse, karkoli govori in dela, je globoko premišljeno in preudarjeno; nikdar se ne prenaagli v svojih ukrepib. Dasi so stari ljudje navadno zelo občutljivi in svojeglavni, Leon ni prav nič siten in čmeren.

Leon si je svest svoje vzvišene naloge in svojega dostojanstva. Vestno izvršuje svojo najvišjo službo. Smoter mu je: božja čast, izveličanje ljudi, poveličanje sv. vere in cerkve in bramba pravic svetega prestola. Kar je Leon storil za vedo, ne bode nikoli pozabljeno. Njegove krasne okrožnice, sad vstrajne molitve in temeljite učenosti, priznavajo tudi neprijatelji sv. cerkve za mojsterske stvore. Zlasti velja to o okrožnici z dne 15. oktobra 1894, v kateri se papež vladarjem in katoliškemu ljudstvu zahvaljuje na čestitkah ob priliki njegovega škofovskega jubileja*) — Kapucin je papežu spovednik; spoved opravi vsak teden. Dasi ima papež veliko skrbi in opravil, vendar Leon, ki malo spi, čita ascetične knjige ter obhaja duhovne vaje, ki pospešujejo duhovno življenje. V grbu papeževem vidiš cipreso, ki se dviga proti nebu. Cipresa in zvezda vrh nje sta prava simbola Leonovemu značaju, ki kot žar neba, sveti z ukom in izgledom. Vse njegovo delovanje in stremljenje je uravnano proti nebesom.

Lep izgled nam je vsem Leon, veliko se lahko učimo od njega. Kakor on vstane eno uro pred mašo, tako naj bi storili duhovniki in neduhovniki, oni ki mašujejo, ti ki pristopajo k sv. obhajilu. Vzorna je zmernost Leonova. Naj bi jo kristijani posnemali ter pomnili besedi sv. apostola Petra: „Bratje, bodite trezni in čujte“.

Njegova delalnost je vstrajna in truda-ljubiva; posnemajmo ga in ne zabimo apostolovih besedi. „Delajmo, dekler je dan, kajti pride noč, ko nobeden več delati ne more... nikar se ne utrudite“. Vzor nam bodi njegovo modro govorjenje in vedenje: „Človek bodi počasen k jezi, počasen za govorjenje“ in „quidquid agis, prudenter agas et respice finem — karkoli delaš, stori modro in previdno in misli na konec“, na nasledke svojega dela za čas in večnost, v sedanjem in prihodnjem življenju. Leon zvesto spolnuje svoje dolžnosti dobro porablja svoj čas. Vse dopoludne se peča z uračnimi opravili le samo pri obedu in potem nekoliko časa posluša novice iz časnikov. Tudi nam bodi prvo opravilo stanovska dolžnost; za časopise porabimo le samo čas oddih-ljeja in počitka, n. pr. čas po obedu Druzega časa v to je delalnemu človeku škoda. Če so vednostni ali pobožnostni časopisi — je to nekaj družega. — Vzoren je Leonov dnevni red. Tudi mi se držimo lepega reda. Sv. Bernard pravi: „Servate ordinem et ordo vos servabit“; to je: „Držite se reda in red vas bo ohranil.“ Vsako delo v pravem, gotovem času, tega reda ne brez potrebe spreminjati. Najprvo storimo potrebno delo, potem koristno, slednjič, kar časa preostaja, porabimo za razvedrilo in uteho. Kdor ima čas in mu okoliščine dopuste, piše naj si dnevnik. V ta dnevnik zamore zabeležiti svoje besede in dejanja, pa tudi, kar se mu je zanimivega pripetilo po dnevi. Več let star in dobro urejevan tak dnevnik

*) To okrožnico »Danica« svoj čas objavi, da »Danitini« bralci spoznajo Leonovo veličino in njegovo skrb za cerkev.

utegne velike velike vrednosti postati celo za našo domačo zgodovino. Iz tega dnevnika boš spoznal svoja nagnjenja, svoje dobre in slabe strani, videl boš kakor v zrcalu svoje življenje. „Spoznaj samega sebe“ pravi že grški modrijan. Spoznal boš pa tudi svet, ter se lahko varoval njega prevare. Uvidel boš, da svet v hudobiji tiči. „Kajti vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja, in svet preide in njegovo poželenje, kdor pa ljubi Boga, ostane vekomaj.“

Župnik Alojzij Kummer.

Razgled po domovini

Iz Mošenj. Visoko spoštovani Daničini bralci vsako leto obiskujejo ljubečim srcem najboljšo nam mater „Marijo Pomagaj na Brezijah“. Zadnja leta so njeni otroci — družbeniki in družbenice — prihajali kar v velikih sprevodih na glavno slovensko božjo pot. Mi trdi Gorenci in Gorenke smo gledali in občudovali požrtovalno ljubezen; posnemati jo smo začeli nekoliko v tekočem svetem letu. Ali bo šlo, še ne vem. Upam pa, ker nas boste tuji družbeniki in družbenice hodili vneinat z budilnimi izglede tudi v prihodnje. —

Samo sram nas je, ker Vas tukajšnji okoličani še nikoli nismo vredno sprejeli.

Zdaj smo se dogovorile vse, ki smo v mošenjsko-breški dekleški Marijini družbi, da si hočemo iz iz ljubezni do „Marije Pomagaj“ in iz ljubezni do Marijinih hčera omisliti dragoceno društveno zastavo. — Z njo Vam bomo hodile naproti in Vas vodile k skupni Materi, proseč jo, da Vam je v vseh težavah res „Marija Pomagaj“! — Že skladamo in zbiramo z navdušenjem za imenovano zastavo. Zdi se nam, da nekaterim že silo delamo; zdi se nam pa tudi, da „Mariji Pomagaj“ gre veliko več, kakor bi mogle kmalu nabrati doma. Zatorej se pozivljem v imenu svojih sester do Vas, slovenske Marijine hčere, ki bi rade počastile s kakim čisto prostovoljnim darom dobrotno „Marijo Pomagaj“ in Vas prosim, da v to namenjene darove pošiljate z naslovom: Predstojništvo Marijine družbe v Mošnjah.

Izročajoč Vas vse v mogočno varstvo naše matere Marije, priporočam sebe in sestre v molitveni spominj. — *Tajnica.*

Iz Štange. V orglarski delalnici naslednikov ranjkega Fr. Goršiča — K. Kriegl — se izdelujejo nove orgle s 15 premeni in 2 manualoma. Kinč bodo naši romarski cerkvi sv. Antona. S.

Književnost.

P. Ladislav Hrovat je po Patis-u in Schepers-u naslovom „Nove šmarnice; Marijine čednosti in dobrote“ spisal 268 strani broječo Šmarnično knjižico, ki vsebuje tudi sv. mašo, izpovedne in obhajilne molitve, lavretanske in litanije v čast presv. Srcu Jezusovemu. V kat. „bukvarni“ stanejo te „Šmarnice“ polusnjene 1 K 80 v.; v usinji 2 K; v usinji zlato obrezo 2 K 40 v. Po pošti 10 v. več. O. Ladislav je znan kot učenjak na polji slovenskega ter starogrškega in latinskega slovstva. Lepo

je, da je večer svojih dni sklenil žrtvovati nabožni knjigi. (Gl. „Danica“ l. 1899; str. 316) Kakor se pisatelj v tej knjižici kaže precejšen prijatelj starih — nam danes že nepotrebnih oblik in zavinkov na pr. „gnada“ — „dopasti“ — „obrača na-se te besede“ — „veljavno“ — „zveličanje“ i. dr. — govori pa prof. Ladislav v tisti sintaktično vzorni slovenščini, ki jo bo sprejel narod tako rad v se in si očistil tem potem svojo milo zvenečo govorico. Dal Bog tej isto tako lepi kot praktično uravnani knjižici svojega blagoslova.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec majnik 1900.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen:

Spoštovanje verskih redov.

b) Posebni nameni:

- 1.) **Sv. Filip in Jakob.** Obujenje resnično apostolskih mož. Šmarnice. Več bolnikov.
- 2.) **Sv. Atanazij.** Srčan boj cerkvenih knezov za pravice božje. Po krivici preganjani. Podpiranje cerkvenih podjetij.
- 3.) **Najdenje sv. križa.** Zmagonosno prodiranje vere v Križanega med paganskim narodi. Sestre sv. križa. Hudo skušani.
- 4.) **Sv. Monika.** Krščanske matere in vdove. Razširjenje pobožnosti do Jezusovega Srca. Poboljšanje zaslih mladeničev.
- 5.) **Sv. Pij V. papež.** Sv. oče. Jubilejna romanja. Več brezposelnih. Ljubezen do Marije.
- 6.) **Varstvo sv. Jožefa.** Srečna rešitev delalskega vprašanja. Društva rokodelskih pomočnikov in učencev.
- 7.) **Sv. Stanislav.** Katoliška cerkev med Poljaki. Duhovne vaje.
- 8.) **Prikazen sv. Mihaela.** Ponižanje sovražnikov svete cerkve. Vladarska hiša habsburška. Peganjani kristijani na Kitajskem.
- 9.) **Sv. Gregor Nacijan.** Cerkev na Jutrovem. Katoliško solstvo. Družba Jezusova.
- 10.) **Sv. Antonin.** Škofje. Kuga, lakota in vojna po misionjskih deželah. Uradniki. N.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusovega Srca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Srca v Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, varuhov naših angeljev in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, vse ne čistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Neka mati priporoča sebe in svojo družino v molitev vsem družvenikom naše ljube Gospe presvetega Srca, da Bog po prošnjah naše ljube Gospe, obvaruje vso mojo družino pred hudobo in pregrehami, pred boleznijo in pred hudobnimi ljudmi. Dal Bog vsem mojim srečo in pripomočke, pošteno, pravično, krščansko živeti do konca življenja. Priporočam sebe in vso mojo družino v molitev. Z Notranjskega. M. U. K. — Priporočujem dve cerkveni za-

devi za srečen konec. Pomagata naj sv. Jožef in sv. Anton. — Priporočam tudi nekega gospoda v stiski in zadregi. — V zahvalo se hočem spominjati tudi jaz dobrotnih molilcev. — e —

Zahvala.

Podpisani sem bil v hudi bolezni. Zatekel sem se k presv. Srcu Jezusovemu in do M. Božje z obljubo: ako zadobim zdravje, hočem to razglasiti po »Zg. Dan.« Torej sedaj to obljubo izpolnujem ter se priporočam čč. bralcem »Zgodnje Danice«, da se me tudi oni spominjajo v svojih molitvah,

Martin Benegalija v Štangi.

Molitev,

(ktero naj bi molili udje molitvenega apostoljstva.)

Gospod Jezus Krist! V edinosti s tistim Božjim namenom, s katerim si Ti, sam Bog, Gospoda povelečal nekdanj na zemlji s Svojim presv. Srcem in Ga še sedaj neprenehoma v najsvetejšem Zakramentu po vsem svetu do konca časov povelečuješ, in da posnemam presveto Srce preblazene, vselej brezmadežne Device Marije, darujem Ti danes in vsak hip današnjega dneva vse svoje namene in misli, vsa svoja čutila in želje, vsa svoja dela in besede. (100 dnij odpustka enkrat na dan. Leon XIII. 1885).

Zlasti Ti je darujem za duhovne vaje, kakor tudi za vse v tem mesecu in sosebno za današnji dan udom molitvenega apostoljstva priporočene zadeve.

O sladko Srce mojega Jezusa, stori da Te vedno bolj ljubim! Amen. (Vsakikrat 300 dnij odpustka; enkrat v mesecu, če se moli vsak dan, popolni odpustek. Pij IX. 26. listop. 1876.)

Sladko srce Marijino, bodi moje rešenje! (300 dnij odpustka vsakikrat. Pij IX. 1852.)

O sveti Jožef, predpoda in varuh čistilcev presv. Srca Jezusovega, prosi za nas! (100 dnij odpustka enkrat na dan. Leon XIII. 1892.)

Sveti nadargelj Mihael, sv. Ciril in Metod, sv. Bonifacij, bl. Peter Kanizij, prosite za nas! N.

Raznoterosti.

Napredek katoličanstva v 19. stoletju. Sv. katoliška cerkev je tekom 19. stoletja silno napredovala. Številke naj govore. Na Angleškem in Škotskem je bilo začetkom 19. stoletja samo 120 000 katoličanov, a sedaj jih je 2.000.000 s 3 nadškofi, 18 škofi in 2.785 duhovniki. V Holandiji je bila tedaj samo ena petina prebivalcev katoličanov, sedaj ste dve petini. Na Nemškem se je zvišalo število od 6 milijonov na 13 milijonov, v Švici od 542.000 na 1.170.000, v Škandinaviji od 200 na 800, v azijski Turčiji od 400.000 na 658.000, v Perziji od 300 na 1000, v severni Afriki od 15.000 na 500.000, in v Rusiji je do 18 milijonov katoličanov. V srednji in južni, izhodni ter zapadni Afriki ni bilo tedaj skoro nič katoličanov, a sedaj jih je 2 milijona z 280 misijonarji. V vzhodni Aziji se je povečalo število od 1 do 6 mi-

lijonov. V španskih, holandskih in angleških kolonijah je katoličanov približno 1.500.000. V Kanadi so se katoličani pomnožili od 137.000 na 2 milijona, in v Zedinjenih državah od 36.000 na 10 milijonov. V vseh imenovanih državah je prirastek katolikov povprečno večji — nego prirastek ondotnih stanovalcev. Kar pa evropskih držav ni tu omenjenih bilo, tam so se množili katoličani vsopredno z naraščajočim bivalstvom.

Obredi katoliške cerkve. S katoliškim učenjakom Brückerjem se je neka plemenita, jako olikana, a neverna gospa prepirala o veri. Izvrstno ji je pobil vse ugovore, tako da je naposled rekla: „Dobro, priznam, da je v katoliški cerkvi mnogo dobrega, a vsi ti njeni zunanji obredi so odveč. Ti obredi se naj opuste, pa bode vera mnogo pridobila, kaj ne, gospod Brücker?“ Učenjak, ki se je do sedaj na vso moč uljudno vedel, zasmeje se na glas, vstane ter potrka gospo na ramo, rekoč: „O ti avša, ti si pa res bistrournna!“ Gospa, vsa iznenadjena, stopi za korak nazaj ter ga zavrne: „Za koga me pa vendar smatrate? Ali ne poznate niti najnavadnejših pravil, kako se vesti?“ „Madame“, odgovori Brücker, ker ste se prav sedaj tako neugodno izrazili o zunanjih obredih naše vere; mislil sem, da tudi v vedenji do ljudi zavračate vsa zunanja pravila; ker cerkveni obredi niso nič drugega, nego pravila, kako se vesti proti Bogu. In te ste zavrgli. — Govorili so, da so te Brücker-ove besede segle olikanki do srca.

Otrokova vera. V Irlandiji, kjer imajo katoličani mnogo pretrpeti, je pred kakimi 15 leti ležala na smrtni postelji uboga žena. Nečloveško postopanje njenega moža jo je pripravilo do tega stanja. — Pri postelji se je igrala hčerka, ljubeznjivo dete, stara kakih 5 let. — „Ubožica“, rekla jej je mati, „prosi ljubelega Jezusa, ki je v tabernakelju, da se izpreobrne tvoj oče“. In res, nekega jutra gre mala v cerkev, pristavi klopico ter spleza na oltar. Potrka z ročico na tabernakeljeva vratica ter kliče ljubelega Jezusa. — Nikakega odgovora ni. — „Jezušček!“ zakliče iznova — Zopet nikakega odgovora. — Tretjič: „Jezušček, ali nisi tukaj? Mama so mi rekli, da si tukaj“ — V tabernakeljnu se nato odzove mil glas: „Da, dete tukaj! Česa želiš?“ — „Da se moj oče izpreobrnejo,“ odgovori dete. „Tvoj oče se bodo izpreobrnil“, odzove se glas v tabernakeljnu. — „Ti-sočkrat se zahvaljujem“ pravi mala in gre od altarja. — Kmalu potem se je oče res popolnoma izpreobrnil in postal drug človek. Jezušček, ki biva pod podobo kruha v tabernakeljnu, ljubi otročiče in je obsiplje z milostnimi darovi.

Duhovnikova plemenitost. List „Daily Mail“ poroča iz Süd-Uista, otoka Malih Hebridov tole: „Družina nekega kupca, mož, žena in en otrok, je obolela za legarjem. Nihče si ni upal približati se h koči. Bolniki so bili popolnoma brez postrežbe. Tu prevzame katoliški duhovnik Jurij Rigg (sin umrlega anglikanskega škofa dr. Rigga) vsa nič kaj lahka in prijetna opravila v bolni družini. Kuhal jim je in stregel, dokler niso ozdraveli. Nasledek te požrtvovalnosti je bil, da je o. Rigg sam obolel za legarjem in je umrl. Ko bi kak prostozidar ali drug apostol humanitete storil kaj podobnega, bil bi ga ves svet slavil. O plemenitem činu katoliškega duhovnika pa časopisje molči; a takrat se prav malo

molči, kadar je treba svetu razbobnati kako napako. Znamenje časa — a tudi to preide s časom! —K—.

Katoliški vojaki na afrikanskem bojišču. Neka sestra redovnica piše iz Nazareth House v Capstadtu z dne 10. januarja 1900: „Jaz in sestra Ksaverija sve bili na krovu tovarne ladije, na kateri je bilo več sto vojakov katoličanov (Ircev in Škotov). Mnogi so obžalovali, da pred svojim odhodom niso mogli opravi sv. izpovedi; kajti vkrcanje se je hitro izvršilo. Tudi tu v Capstadtu niso smeli stopiti na suho zemljo, ker so bili na potu v Natal. Neki ubog vojak tožil je britko: „Sestra, zdaj moramo iti v boj, obteženi z mnogimi grehi na vesti“. Me smo je tolažile, obetajč jim, da hočemo radi njih govoriti s škofom Leonardom, naj se jim želja izpolni, preden zapuste pristan. Škof so tudi precej poslali tri duhovnike, ki so potem izpovedali vojake od 8. ure dopoldne do polnoči. Danes zjutraj je bila na krovu ladije sv. maša in obhajilo za vojake. Do 400 vojakov je prešlo sv. zakramente. Vera teh mož je zares močno vspodbudljiva. Izpolnila se jim je pobožna želja po sv. zakramentih, katere so tako zaželeli. S čisto vestjo in veselega srca so se podali potem na bojišče pod pekočim solncem. A. K.

Listek.

Remarji iz Rima so ob svoji srečni vrnitvi z Božije poti, četrtek 3. t. m., v jutro sl. „Slovenčevemu“ uredništvu izročili 146.78 kron in 87.55 lir za družbo sv. Cirila in Metoda. Z groba sv. Cirila v cerkvi sv. Klementa v Rimu so se torej vrnili poživljeni v veri in v narodni ljubavi. Bog jim stoterlo povračuj.

Leon XIII. ponavlja kaže svojo ljubav do Avstrije in do njenega cesarja. — Nadškof iz Sarajeva, dr. Josip Stadler, je bival zadnje dobo kakih 14 dni v Rimu. Samoumevno mu je bil dohod tudi do Nj. Svetlosti. Udeležil se je slovesnosti, ko je do 50.000 božjepotnikov pozdravilo sv. Očeta. Natančno se je prepričal, da Leonu XIII. prav nič ne peša spominj in da je videti celo nekoliko trdneji, nego je bil to pred tremi leti, ko ga je tudi obiskal Glas mu je živahen in svež. Zanimivo znamenje papeževe naklonjenosti do nadškofa in njega ljubezni do naše države je pa to bilo, da je nadškofu naročil: naj cesarju donese papeški blagoslov in mu sporoči njega prijazni pozdrav. Tej nalogi se je nadškof odzval pretekle dneve, ko je tudi „Danica“ z dne 30. marcija t. l. (st. 104) poročala o njega nazočestv v Ljubljani. Iz Ljubljane se je v noči 25. marcija odpeljal na Dunaj.

Vest o silovitam bogoskrunstvu je pretresala 22. apr. ljubljansko mesto. V noči od sabote, 21. t. m., do nedelje, 22. t. m. se je onečastila namreč podoba lurske Matere Božije pod Rožnikom. Istotako se je skrunil križ, ki stoji na razpotiji pod Rožniško cerkvijo. Zločin je prva opazila družba, ki je šla nedeljo jutro na Rožnik pit kavo. Pobralla je križ in razdrobljene ude Križanega nesla k Matiji. — Slovenske matere! ko bo izgovorila ostra človeška sodba o tem strašanskem dejanji, popišemo Vam kar natančneje ta zločin v Vaš pouk in v pouk Vašim otrokom — izrecno pristavljajoč, da uprav v

predzadnji „Dan.“ (str. 128) tujedeželno inomoško svetoskrunstvo Vam opisujoč nismo mislili: kako bomo prisiljeni koj v drugi naslednji številki poročati Vam o domačem gorostasnem činu iz najbližjega okolišča glavnemu mestu Slovenske — mesta, ki mu ponosom rekamo vselej tako radi „bela“ Ljubljana.

Uzor slovenski gostilni je v angleškem glavnem mestu Londonu. Na gostilniški steni visé naslednje določbe v okvirji: 1) Pijan došlec ne dobi tukaj ničesar, najsi pride sam ali v družbi. 2) Pravilo je, da gost zapusti gostilno vsaj za pol ure, preden se mu sme natočiti v drugo. 3) Mera enkratnemu pogostovanju ne presega četrtinke vina, ali čaše piva, ali osminke žganja. 4) Ljudem upivačem, nesramnežem v govorjenji ali nespodobnikom v vedenji se ne postreže tu nikakim načinom. 5) Kaditi je strogo prepovedano. 6) Prosi se, naj drugo gostilno blagovoljnim obiskom počasti vsakdo, komur niso všeč ta pravila in se jim pokoriti ne mara. — In posledice tega drakonskega gostilničarjevanja? Posledice so te, da gostilničarju menda primanjkuje prostorov. — Kadar se bode na Slovenskem odprla taka gostilna, „prijatli! poročil al' pisal Vam bom.“ — Zadnje čase se niso prikupili Angleži nam Slovencem; saj so tudi graje vredni v postopanju do nepokvarjenega burskega rodu v Afriki. — A to se Angležem sploh mora priznati: zmerno je pa od nekelej to ljudstvo v jedi in v pijači. — Zmernost, lepa krščanska čednost — in zmernost vsak narod časti!

Uredništvo je prejelo od svojih znancev iz Rima zasebnih poročil. Vsi izražajo svoje posebno veselje ob tem jim cmogočenem posetu večnega Rima. Med drugimi nas pozdravljata na jubilejski razglednici — ki je umetniško prirejena — somišljenika z umetniškega poprišča: tehtoviti veščak Ivan Vurnik iz Radoljice in pa njega hrepeneči sotrudnik Josip Pavlin. — Italija, prijatelja, je, kaj ne, velik dom umetnin?

Škofijska kronika.

Premilostni gosp. knežškof dr. Anton Bonaventura se je veliki teden udeleževal v stolnici vseh cerkvenih slovesnosti. Veliki četrtek, 12. t. m., je po slovesni sv. maši umival noge dvanajsterim starčkom in je potem pogostil v svoji palači. Petek, 13. t. m., je opravil vse cerkvene obrede. Saboto, 14. t. m., je bil na svojem škofjem prestolu pričujoč pri sv. maši, ki jo je daroval preč. g. kanonik in stolni župnik Erker. Popoldan je vodil velikonočno procesijo. Veliko nedeljo, 15. t. m., je pridigoval nemški pred slovesno sv. mašo, popoldne pa je vodil zaobljubljeno potresno procesijo k nunam. Tam so bile na prostem v nazočestv silne množice vernikov zahvalne in prošnje molitve ter blagoslov presvetim Rešnjim Tolesom. Velikonočni ponedeljek 16. t. m. je vsprejel v Cingrobu 58 fantov v Marijino družbo. Belo nedeljo, 22. t. m., je posvetil v Radoljici stranski altar, popoldan pa vpeljal bratovščino sv. Rožnega venca. Ponedeljek, 23. t. m., zjutraj ob pol osmih je maševal v stolnici za srečno romanje v Rim in ob devetih se je odpeljal s šeststo romarji proti svetemu mestu.

— s. —